

града. Птичица са гране јој отпева да би она, девојка, сву своју лепоту дала без икакве награде кад би један прави дошао. На крају, девојка помишља да птица можда ипак има право, јер она лети над нама, види људе и добро зна како иде по свету.

Своју неутолиму чежњу за Фрањом Коширјевом песник је изразио у низу песама које је њој посветио. Он покушава да угуши љубав према њој („Порочило“), бори се свим силама, али узалуд, јер огањ још гори у њему. Песма „Свуда и увек Фрања“ („Повсод и ведно Фрања“) просто али снажно показује колико га је та љубав била обузела.

Има још песама вредних помена — на пример балада „Краљ у бегству“ („Убежни краљ“), рефлексивне песме („Леснике“), које су назване златном књигом словеначке књижевности, божићне песме („Коледники“) и друге — али ми се на поезији нећемо више задржавати, јер је проза ипак бољи и важнији део Левстиковог рада.

Три књиге Левстикове прозе коју чине приповетке, путописи, историски списи, књижевноисториске студије и огледи, политички чланци и преводи, — уздигли су Левстика до класичног писца словеначког. Његова приповетка „Мартин Крпан с Врха“, у којој је предмет борба између два јунака, инспирисана је мотивима српске народне поезије. Предмет је сличан предмету у Кањошу Мацедоновићу. У Левстиковој приповетци јунак Мартин Крпан бори се у место цесара са јунаком Брдавсом који је напао Беч, и побеђује га. То је прва уметничка приповетка код Словенаца. У њој је Левстик, као и у песмама, показао своје језичке и стилске способности.

Али, Левстик је био свестан да то није довољно да се словеначки језик, искварен и понемчен, поправи. Јер, кад се он родио, само у простом народу и у цркви могао се чути народни језик; по школама и канцеларијама говорило се немачки. Омладина се васпитавала потпуно у немачком духу. Тек од четрдесет осме године Словенци захтевају да се свуда уведе народни језик. „У средишту народнога живота био је онда Јанез Блајвајз“ са својим „Новицама“, на којима је и Левстик сарађивао. Тада се оснивају народне читаонице; у школе се уводи народни језик; приређују се забавне вечери којима се буди народна свест и